

Къмъ родителитѣ

(Продължение отъ 1-ва страница)

каме да знаемъ“. Чувате ли? Ако за добитѣка е потрѣбенъ добъръ говедаръ, то колко повече трѣбва да внимаваме децата си да повѣрваме въ ржцетѣ на опитни хора! За кравитѣ, биволицитѣ, овцетѣ, козитѣ ние главиме говедаръ, овчаръ, да ги пази отъ вълци, отъ крадци, да ги пази да се не изгубятъ, а пъкъ колко повече трѣбва децата си да повѣрваме на добри учители и възпитатели, да ги пазимъ отъ лоши другари, да не станатъ и тѣ лоши, да не тръгнатъ по лошия пжтъ.

Повтаряме, децата трѣбва да се държатъ по-строго. Това не ще рече, че трѣбва за нищо и никакво все да мъримъ, хокаме и биемъ. И това е ло-

шо. Друго трѣбва. Най първо бащи и майки, виимавайте да бждете добри вие, да вървите по правия пжтъ, внимавайте въ приказитѣ, разговоритѣ и съветитѣ си. Примѣрътъ най-мощно влияе. Както живѣте вие, каквито сте вие, такива ще станатъ и децата ви. Хиляди голи съвети сж нищо. Всичко е примѣрътъ. Родителъ пиянъ, побойникъ, лъжець, псувачъ, циниченъ въ приказки вещае зла прокоба за децата си. Добритѣ родители иматъ винаги добри деца. Лошитѣ родители сж проклети и отъ човѣцитѣ и отъ Бога. Тѣхъ ще сполети онова голѣмо и страшно наказание, което сполетяло Хама иси на му Хаанаана. ДА.

Християнското семейство

(Наставления изъ Библията)

„Който се жени полага онова на богатството си. Жената е помощница, подпора, спокойствие на мъжа си. Щастливъ е човѣкъ съ добра жена и числото на неговитѣ дни се удвоява. Добродетелната жена радва мъжа си и изпълва съ миръ годинитѣ му. Добрата жена е щастие въ кжщата на мъжа. Добродушната жена развеселява сърдцето на бедния или богатия си мъжъ (Книга Премждрости Сина Сирахова 26 глава 1-4 стихове и 16-18 стихове; 36 гл. 26-29 ст.)

„Лошата жена е волски яремъ за мъжа си. Тя е змия (скорпионъ). По-добре е да живѣешъ съ лъвовете и дракони, отколкото съ зла жена. Гнѣвъ, ядъ и голѣмъ срамъ е жената да командва мъжа. Докато си живъ, докато още дишашъ, не давай другъ да те владѣе. Въ всичкитѣ си работи бжди самостоятеленъ... докато си живъ. Не допускай властта на жена или синъ надъ себе си. Не давай другиму имането си, за да не се каешъ после и да имъ се молишъ. Но да не бждешъ пъкъ като нѣкой звѣръ въ дома си (кн. Премждрости Иисуса сина

Сирахова гл. 4, 34; гл. 28, 18—26; гл. 26, 9; гл. 33, 19-24).

„Учи децата си отъ малки; срамъ е баща да има невъзпитанъ синъ или невъзпитана дъщеря; тѣ ще му създаватъ само скръбъ. Който обича сина си трѣбва по-често да го поучава... Учи сина си и се труди надъ него... Свивай шията му докато е младъ, за да не би после да ти се качи на главата. Не му давай воля въ младинитѣ и не допускай да прави глупости; не си играй съ него, да не би после да плачешъ. Не яздениятъ конь бива упоритъ, сжщо и оставениятъ синъ на своя воля става дързостенъ (кн. Премждрости 22 гл. 3 ст.; 30 гл. 1-13 ст.)

„Внимавай добре за дъщеря си... Безсрамната дъщеря позори баща си и мъжа си... прави ги за смѣхъ на хората... (гл. 7, 26-27; 26, 12; 42, 9-11).

„Отъ всичкото си сърдце почитай баща си и майка си... за да заслужишъ тѣхното благословение. Господъ е поставилъ бащата надъ децата и правото на майката да ги мърри... Затова, който почита баща си ще дългоденствува, а който слуша и уважава майка си е все едно, че е намѣрилъ съкровище. Приеми баща си на старостъ... бжди снисходителенъ къмъ него... Който ос-

Простонародни съвети къмъ младежта

Чадое мое, бжди послушенъ, слушай мене и майка си, споредъ Божиитѣ заповѣди. Бжди работливъ, а не ленивъ. Съ новъ приятель живѣй по-дълго, преди да откриешъ сърдцето си, тайната си. Бѣгай, чедо, отъ лъскателитѣ и не ходи по пжтя на нечестивитѣ. Не се захласвай по хубостта женска... медената пита после става по-горчива отъ злъчка и пелинъ. Не ходи, чедо, по криви пжтища, за да не си изкривишъ обущата — да не се научишъ на лоши работи. Пребирай се рано въ кжщи. Занимавай се сериозно. Лѣгай рано, ставай рано. Не ходи по тъмно. Който ходи до късно се спѣва. Не пий вино, не пиянствувай. Чедо, по-добре е съ уменъ човѣкъ камъни да търкаляшъ, отколкото съ глупавъ вино да пиешъ. Съ умния човѣкъ може да се говори умно, а съ глупавия не струва да си губишъ времето. Помагай на хората, но чуждо да не вземашъ. Не клевети приятелитѣ си заедно съ другитѣ. Не лъжесвидетелствувай никога. Не се радвай никога на хорското не-

тави баща си, той е сжщински богохулникъ и проклетъ е отъ Бога, който ядосва майка си (гл. 3, 24; 5, 8-16; 7, 29-30).

„Не разглежай децата си... Който възпитава сина си, той ще има единъ день помощъ отъ него и всички познати ще го хвалятъ. Умре ли бащата... синътъ остава вмѣсто него. Напротивъ, разглезенъ синъ е подобенъ на раненъ, ранитѣ на когото превързва баща му... Всѣко охкане на болния свива отъ скръбъ сърдцето бащино. Невпрѣгнатъ, не язденъ конь е упоритъ, сжщо и синъ глезенъ е дързкъ... Не се смѣй, не го глези, не му давай воля. Не давай воля на младинитѣ му и не ставай съучастникъ въ глупоститѣ му. Учи сина си, труди се надъ него, да не би после горко да скърбишъ за лошитѣ му работи (гл. 30, 2—13).

щастие, нито завиждай на хорското щастие. Дръжъ сина си още отъ дете якката въ ржката си, за да ти бжде главата мирна на старини. Не дръжъ въ кжщата си лошъ слуга. Ако нѣкой те мрази, ти не говори лошо за него и той ще престане да те хули. Почитай, синко, баща си, ако искашъ да ти остави наследство. Не говори за баща си и майка си, за да не те сполети сжщото единъ день отъ твоитѣ деца. Не се отдѣляй никога отъ Бога, отъ Неговата Св. Църква. Не се кълни напразно, за да не те сполети зло. Каквото си обещалъ на Бога не го забравяй. Обичай, чедо, по-старитѣ и не се гордѣй предъ по-малкитѣ. Отивай при наскърбениитѣ, печалнитѣ и нещастнитѣ и ги утешавай, както Богъ те е научилъ. Дружи и слушай думитѣ на уменъ човѣкъ, тѣ сж като захаръ, която усладда. Не се оплаквай, не се отчайвай, ако те сполети нѣщо лошо. Учи сина си на въздржание. Слѣпиятъ е по-щастливъ отъ душевно слѣпия. По-добре е приятель, който живѣе близо, отколкото братъ, надалеко. По-добре е, чедо, смъртъ, отколкото безчестенъ животъ. Бжди честенъ въ думитѣ си: по-добре е да ритнешъ човѣкъ, отколкото да го излъжешъ. Не ходи тамъ, гдето се каратъ; ако пъкъ идешъ не се смѣй съ тѣзи, които се каратъ. Въ смѣхътъ има глупостъ, отъ глупостта излиза скарване, отъ скарването не е далеко сбиването, а отъ сбиването далеко ли е до убийството? Не наскърбявай, чедо, първиятъ си приятель: тогава и другитѣ ще те обичатъ. Кога отивашъ въ чужда кжща, не бжди много любопитенъ, това е неприлично. По-добре е да мълчишъ, отколкото да говоришъ. Не може да се носи жито въ скжсанъ човалъ, така сжщо на глупавъ човѣкъ не бива да се повѣрва тайна. Както мъртвецътъ не може да се държи на конь, така и клеветника не може до като не хули и клевети хората. Не наскърбявай невиненъ човѣкъ, не го мжчи. По-добре слуга

Римлянката Марчела

повесть.

(Продължение).

(Подземята се пазятъ и до сега и сж известни подъ името катакомби). Въ дни на гонения християнитѣ се събирали тамъ, беседвали и се молили и често по цѣли месеци сж прекарвали тамъ докато размине опасността.

IV.

Изгнание.

Следъ заминаването на Марчела Полина стана и отиде въ съседната стая, гдето бѣ и спалнята ѝ. Прозорецътъ на спалнята бѣ къмъ

атриума, но той бѣ покритъ съ дебелы сини завеси та ако горѣха златнитѣ лампи, въ стаята била грозна тъмнина. Маслото що горѣше въ лампитѣ, издаваше приятна миризма. Стаята бѣ наредена съ скжпи постелки. Въ жгъла бѣ исправено голѣмо огледало отъ излъскано сребро, а срещу него бѣ кревата ѝ отъ палисандрово дърво, украсено съ злато и сребро. Всичкиятъ тоя разкошъ бѣ умръзналъ на Полина. Тя живѣше тукъ отъ малка и

всѣко нейно желание веднага се изпълваше, стига да чукне по сребърното си звънче. Този животъ я бѣ изнѣжилъ, но не и развратилъ, което се дължеше на добрата ѝ майка. Тя бѣ сестра на лозаря Маркъ. Марчела и Полина бѣха братовчедки.

Майката на Полина бѣ умна и добра жена, но тя умрѣ, когато Полина едва бѣ навършила десетъ години. Оттогава Полоний се отдаде на пиянство и разсипничество. Той бѣ уменъ, сладкодуменъ, богатъ и известенъ на всички, но той страдаше отъ прекомѣрно честолюбие. Той мечтаеше да стане царъ.

Въ това време въ Римъ ставаха

чести размирици, отъ които нѣкога и велможи ставаха царе. Често пжти вървѣше на Полония, но напоследъкъ щастието му измѣни. Той губѣше въ всичко, отъ друга страна търговцитѣ си искаха вземанията. Благодарение на дърводѣлеца Муций, той изгуби и дѣлото, въ което бѣ засегната неговата честь. Той употреби много сръдства и много хитрости за да повлияе на императора и си отмъсти. И успѣ. Императорътъ подписа заповѣдъ противъ християнитѣ, но още никакъ не знаеше за нея. Полоний се радваше отъ дѣното на душата си за тоя свой успѣхъ. Още едно обстоятелство го радваше: единъ виденъ велмо-